

R O M Â N I A
Avocatul Poporului
Str. George Vraca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Doamnei Judecător Corina Alina CORBU
Președinte al Înaltei Curți de Casație și Justiție

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IEȘIRE NR. 25056 14. DEC. 2021

Stimată Doamnă Președinte,

În temeiul art. 514 și următoarele din Codul de procedură civilă și art. 35 din Regulamentul din 18 octombrie 2019 de organizare și funcționare a instituției Avocatul Poporului, aprobat prin Ordinul Avocatului Poporului nr. 153/2019, vă sesizăm cu următorul

RECURS ÎN INTERESUL LEGII

cu privire la interpretarea și aplicarea prevederilor art. 684 și art. 687 din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății și ale art. 94 pct. 1 lit. k) și art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă, în sensul de a stabili competența materială de soluționare a cauzelor având ca obiect obligarea pe temei delictual a pârâților la achitarea daunelor morale/materiale pentru malpraxis, în situația în care a fost sau nu urmată procedura reglementată de dispozițiile art. 679-685 din Legea 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății.

Examinarea jurisprudenței la nivel național a relevat că instanțele de judecată nu au un punct de vedere unitar în ceea ce privește problema de drept evocată.

I. Aspecte prealabile

Problema de drept vizând competența materială de soluționare a cauzelor având ca obiect obligarea pe temei delictual a pârâților la achitarea daunelor morale/materiale pentru malpraxis, în situația în care nu a fost urmată procedura reglementată de dispozițiile art. 679-685 din Legea

95/2006 privind reforma în domeniul sănătății a mai fost discutată și în cadrul întâlnirii reprezentanților Consiliului Superior al Magistraturii cu președinții secțiilor civile ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și curților de apel, care a avut loc în perioada 14-15 iunie 2019, la Pitești.

În unanimitate, participanții au achiesat la opinia reprezentantului Institutului Național al Magistraturii, în sensul că *"în situația în care nu a fost urmată procedura reglementată de dispozițiile art. 679-685 din Legea 95/2006, competența materială de soluționare a cauzelor având ca obiect obligarea pe temei delictual a pârâților la achitarea daunelor morale/materiale pentru malpraxis se stabilește potrivit regulilor de drept comun, ea revenind judecătoriei sau tribunalului în funcție de criteriul valorii interesului litigios"*.

Totodată, în urma discuțiilor, a rezultat, însă, necesitatea promovării unui recurs în interesul legii, dată fiind practică diferită a instanțelor de judecată în această problemă.

II. Dispozițiile legale supuse interpretării Înaltei Curți de Casație și Justiție au următorul conținut:

➤ Codul de procedură civilă

Art. 94 pct. 1 lit. k) *"Judecătoriile judecă în primă instanță, următoarele cereri al căror obiect este evaluabil sau, după caz, neevaluabil în bani: orice alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 200.000 lei inclusiv, indiferent de calitatea părților, profesioniști sau neprofesioniști"*

Art. 95 pct. 1 *"Tribunalele judecă în primă instanță, toate cererile care nu sunt date prn lege în competența altor instanțe."*

➤ Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată

Art. 684 (1) *În cazul în care asigurătorul sau oricare dintre părțile implicate nu este de acord cu decizia Comisiei, o poate contesta la instanța de judecată competentă, în termen de 15 zile de la data comunicării deciziei.*

(2) *Procedura stabilirii cazurilor de malpraxis nu împiedică liberul acces la justiție potrivit dreptului comun.*

Art. 687 *Instanța competentă să soluționeze litigiile prevăzute în prezenta lege este judecătoria în a cărei circumscripție teritorială a avut loc actul de malpraxis reclamat.*

III. Soluții date de către instanțele de judecată problemei de drept în cauză

Urmare a demersurilor întreprinse de instituția Avocatul Poporului în vederea identificării hotărârilor judecătorești relevante în practica instanțelor judecătorești, s-a constatat faptul că nu există un punct de vedere unitar asupra problemei de drept supusă atenției, **fiind identificate două orientări:**

1. Într-o primă orientare jurisprudențială¹, s-a apreciat că în situația în care a fost urmată procedura reglementată de dispozițiile art. 679-685 din Legea 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, competența materială de soluționare a cauzelor având ca obiect obligarea pe temei delictual a pârâților la achitarea daunelor morale/materiale pentru malpraxis, revine judecătoriei.

Argumentele care au stat la baza acestei opinii sunt următoarele:

Dispozițiile art. 687 din Legea nr. 95/2006 instituie o competență materială și teritorială specială de soluționare a răspunderii civile delictuale în ceea ce privește actul medical de malpraxis în favoarea judecătoriei, care înlătură competența de drept comun raportată la criteriul valoric, deoarece norma specială are prioritate de aplicare atunci când vine în concurs cu norma generală, în concordanță cu principiul *specialia generalibus derogant*. Se are în vedere, pentru a se putea reține incidența art. 687 din Legea nr. 95/2006, formularea generală a textului de lege care nu face distincție între diferitele tipuri de răspundere prevăzute de lege, ci stabilește cu titlu general că toate litigiile prevăzute de Legea nr. 95/2006 vor fi soluționate de către judecătorie, conform principiului de drept general aplicabil, acolo unde *legea nu distinge, nici interpretul nu trebuie să distingă*.

În susținerea acestei orientări se apreciază, de asemenea, faptul că, deși acțiunea reclamantului este întemeiată atât pe dispozițiile legii speciale, cât și pe dispozițiile de drept comun, instanța de judecată, în soluționare, trebuie să aibă în vedere dispozițiile legii speciale,

Anexa nr. 1 – Sentința civilă nr. 1761/5.08.2020 a Tribunalului Constanța- Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. XXXXX; Sentința civilă nr. 11/16.01.2018 a Tribunalului Sibiu-Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 93/306/2017; Sentința civilă nr. 21/29.01.2018 a Curții de Apel Alba Iulia -Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 93/306/2017/a4; Sentința civilă nr. 676/PI/25.04.2019 a Tribunalului Timiș- Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 4101/30/2018; Sentința civilă nr. 2223/23.09.2019 a Tribunalului Prahova- Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 1960/105/2019; Sentința civilă nr. 269/28.06.2019 a Tribunalului Argeș- Secția civilă, pronunțată în Dosarul nr. 649/109/2019; Sentința nr. 1449/15.12.2020 a Tribunalului Suceava- Secția civilă, pronunțată în Dosarul nr. 2976/86/2020; Sentința civilă nr. 1433/01.10.2020 a Tribunalului București-Secția a III-a civilă, pronunțată în Dosarul nr. 25446/4/2019; Sentința civilă nr. 1178/11.08.2020 a Tribunalului București-Secția a III-a civilă, pronunțată în Dosarul nr. 18201/3/2019*; Sentința civilă nr. 1580/03.12.2020 a Tribunalului București – Secția a V-a civilă, pronunțată în Dosarul nr. 3368/3/2020; Sentința civilă nr. 70/25.04.2019 a Curții de Apel Timișoara, pronunțată în Dosarul nr. 7826/325/2018; Sentința civilă nr. 968/26.11.2018 a Tribunalului Bacău-Secția a II-a civilă și de contencios administrativ și fiscal, pronunțată în Dosarul nr. 1862/11/2018; Sentința civilă nr. 846/F/CC/2018 a Curții de Apel Cluj- Secția I civilă, pronunțată în Dosarul nr. 2998/307/2017

care definesc subiectul activ (personalul medical și furnizorul de produse și servicii medicale, sanitare și farmaceutice), fapta ilicită (eroare profesională săvârșită în exercitarea actului medical) și celelalte elemente ce definesc și particularizează acest tip de răspundere civilă delictuală, motiv pentru care nu ar putea fi înlăturată de la aplicare Legea nr. 95/2006, inclusiv competența materială în favoarea judecătorei prevăzută de aceasta.

Unele instanțe de judecată au avut în vedere și argumentele reținute în Decizia nr. 578/2014 a Înaltei Curți de Casație și Justiție

2. În cea de a doua orientare de jurisprudență², instanțele de judecată au avut o abordare diferită apreciind că *dacă victima alege sesizarea directă a instanței de judecată, competența se stabilește potrivit regulilor de drept comun, norma instituită de alin. (2) al art. 684 din Legea nr. 95/2006 derogă de la regulile de competență cu caracter special prevăzute de art. 687 din Legea nr. 95/2006.*

În acest sens, s-a argumentat că, din interpretarea dispozițiilor art. 94 pct. 1 lit. k) și art. 95 pct. 1 din Codul de procedură civilă, rezultă că, în funcție de criteriul valoric, cererile evaluabile în bani, cu o valoarea de până în 200.000 lei inclusiv, indiferent de calitatea părților, sunt în competența de soluționare în primă instanță a judecătorei, iar cele ce depășesc acest prag valoric revin spre competență tribunalului.

Ca atare, s-a reținut faptul că, în situația în care victima cazului de malpraxis alege sesizarea directă a instanței de judecată, competența se stabilește potrivit regulilor de drept comun, deoarece norma instituită de alin. (2) al art. 684 din Legea nr. 95/2006 derogă de la regula de competență cu caracter special prevăzută de art. 687 din Legea nr. 95/2006.

Recunoașterea de către însăși legea specială a posibilității sesizării instanței de judecată, potrivit dreptului comun, semnifică faptul că urmarea procedurii administrative prealabile, și anume sesizarea Comisiei, nu este obligatorie și că, odată introdusă o acțiune potrivit dreptului comun, acesteia i se aplică normele legale generale referitoare la competența materială și teritorială.

² **Anexa nr. 2-** Sentința nr. 3/20.01.2020 a Curții de Apel Ploiești- Secția I civilă, pronunțată în Dosarul 14/42/2020; Decizia civilă nr. 70/15.05.2020 a Tribunalului Argeș- Secția civilă, pronunțată în Dosarul nr. 5086/109/2019; Sentința civilă nr. 31/2019 a Curții de Apel Bacău, pronunțată în Dosarul nr. 157/32/2019; Decizia civilă nr. 1663/A/2020 Curții de Apel București- Secția a IV-a civilă pronunțată în Dosarul nr. 16280/3/2013; Decizia civilă nr. 295A/04.03.2019 -Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, pronunțată în Dosarul nr. 34063/3/2015; Încheierea din data de 12.12.2017 a Tribunalului Vâlcea -Secția a I civilă , pronunțată în Dosarul nr. 3817/90/2017; Sentința nr. 862/29.09.2015 a Tribunalului Botoșani-Secția a II-a civilă, de contencios administrativ și fiscal, pronunțată în Dosarul nr. 5070/40/2013; Sentința civilă nr. 50F/2017 a Curții de Apel București- Secția a IV-a civilă, pronunțată în Dosarul nr. 31590/3/2016

IV. Opinia Avocatului Poporului

Avocatul Poporului apreciază că, în cazul în care victima unui act de malpraxis nu a urmat procedura de stabilire a cazurilor de răspundere civilă profesională pentru medici, farmaciști și alte persoane din domeniul asistenței medicale prevăzută de art. 679-685 din Legea nr. 95/2006 și se adresează direct instanței de judecată, competența materială se stabilește potrivit regulilor de drept comun, norma instituită de alin. (2) al art. 684 din Legea nr. 95/2006 derogând de la regula de competență cu caracter special prevăzută de art. 687 din același act normativ.

Legiuitorul, prin Legea nr. 95/2006, a creat cadrul legislativ special în domeniul sănătății publice, în vederea protejării și promovării sănătății, prevenirea îmbolnăvirilor și îmbunătățirea calității vieții, precum și stabilirii unor norme procedurale de stabilire a cazurilor de răspundere civilă profesională pentru medici, farmaciști și alte persoane din domeniul asistenței medicale.

Recunoașterea de către însăși legea specială a posibilității sesizării instanței, potrivit dreptului comun, semnifică, pe de o parte, faptul că urmarea procedurii administrative prealabile (sesizarea Comisiei) nu este obligatorie, iar, pe de altă parte, că, odată introdusă o acțiune potrivit dreptului comun, acestea i se aplică normele legale generale privitoare la competența materială și teritorială.

În aplicarea principiului disponibilității, reclamantul este suveran în ceea ce privește stabilirea cadrului procesual și limitele cererii de chemare în judecată. Pentru acest motiv, atunci când reclamantul promovează a acțiune în atragerea răspunderii civile delictuale pentru malpraxis întemeiată atât pe prevederile Codului Civil, dar și pe cele ale Legii nr. 95/2006, fără a urma procedura prealabilă, iar repararea prejudiciului cauzat prin actul de malpraxis cuantificat, excede plafonului valoric prevăzut de art. 93 C.P.C, instanța competentă material se stabilește în funcție de criteriul valoric.

Potrivit art. 684 alin. (2) din Legea nr. 95/2006, procedura stabilirii cazurilor de malpraxis nu împiedică liberul acces la justiție potrivit dreptului comun.

În susținerea acestei opinii, menționăm dispozițiile art. 14 din Normele Metodologice de aplicare a titlului XVI «*Răspunderea civilă a personalului medical și a furnizorului de produse și servicii medicale, sanitare și farmaceutice*» din Legea nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, aprobate Ordinul ministrului sănătății nr. 482/2007 potrivit căroră "*Persoanele prejudiciate printr-un act de malpraxis se pot adresa fie Comisiei de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis, denumită în continuare Comisia, fie instanței judecătorești competente, potrivit legii*".

În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a statuat³ că, art. 673 din lege (actualul art. 684) nu reglementează competența instanțelor de drept comun și nici competența instanțelor de contencios administrativ, ci prevede dreptul părților implicate de a contesta orice decizie a Comisiei la instanța de judecată competentă și termenul de exercitare a acestui drept. De asemenea, alin. (2) al acestui articol instituie garanția legală a liberului acces la justiție, potrivit dreptului comun, după parcurgerea procedurii stabilirii cazurilor de malpraxis. Această comisie nu desfășoară o activitate jurisdicțională, ci o activitate de control și expertizare profesională.

În consecință, victima unui act de malpraxis, are posibilitatea de a se adresa fie Comisiei de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis, parcurgând procedura prealabilă sesizării instanței competente, fie direct instanței judecătorești competente.

În altă ordine de idei, competența specială a judecătoriei, prevăzută de art. 687 din Legea nr. 95/2006 este incidentă în mod expres și limitativ doar în cazul și în cadrul procedurii speciale reglementată prin art. 679-688 din Capitolul VI al legii pentru stabilirea răspunderii civile profesionale pentru medici, farmaciști și alte persoane din domeniul asistenței medicale prin intermediul Comisiei de monitorizare și competență profesională pentru cazurile de malpraxis.

Cadrul special al acestei proceduri este determinat și din perspectiva dispozițiilor art. 684 din lege prin care se prevede la alineatul (1) al textului că, în urma derulării acestei proceduri, *„În cazul în care asigurătorul sau oricare dintre părțile implicate nu este de acord cu decizia Comisiei, o poate contesta la instanța de judecată competentă, (respectiv judecătoria la care face referire art. 687 din lege) în termen de 15 zile de la data comunicării deciziei”*, în schimb alineatul (2) al aceluiași articol dă dreptul victimei actului de malpraxis să aleagă între cele două căi de angajare a răspunderii civile delictuale, *„Procedura stabilirii cazurilor de malpraxis nu împiedică liberul acces la justiție potrivit dreptului comun”*.

În cazul procedurii prevăzută de dreptul comun, atunci când valoarea pretențiilor unuia dintre capetele principale ale cererii de chemare în judecată depășește pragul valoric de 200.000 lei, competența rămâne partajată între judecătorie și tribunal, conform criteriului valoric prevăzut de dispozițiile art. 95 pct. 1, raportat la art. 94 pct. 1 lit. k), cu aplicarea art. 99 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, Avocatul Poporului apreciază că, în cazul în care victima unui act de malpraxis alege calea dreptului comun în vederea angajării răspunderii civile delictuale a persoanei cu privire la care există suspiciunea unui caz de malpraxis, acțiunea promovată în afara procedurii speciale reglementată de Capitolul VI al Legii nr. 95/2006, intră sub incidența dispozițiilor Codului de procedură civilă privind stabilirea competenței materiale de soluționare prin raportare la valoarea pretențiilor formulate.

³ Decizia nr. 298/2006, publicată în Monitorul Oficial al României cu numărul 372 din data de 28 aprilie 2006

Luând în considerare aspectele expuse, vă adresez rugămintea de a constata că problema de drept prezentată a primit o soluționare diferită din partea instanțelor judecătorești și, printr-o decizie obligatorie, să stabiliți modul unitar de interpretare și aplicare a dispozițiilor legale incidente.

Vă asigur, Stimată Doamnă Președinte, de întreaga mea considerație,

AVOCATUL POPORULUI,

Renate WEBER

